

**Nationaal Coördinator
Groningen**

Behandeld door
[redacted] (10)(2e)

T [redacted] (10)(2e)
[redacted] (10)(2e) @nationaalcoördinator
groningen.nl

Datum
8 maart 2018

Kenmerk
NCG / 18041618

Kopie aan

Bijlage(n)

verslag

Omschrijving	Verslag Bestuurlijke Stuurgroep NCG
Voorzitter	H. Alders (NCG)
Vergaderdatum en -tijd	8 maart 2017, 13.00 uur - 15.00 uur
Locatie	Dorpshuis t' Zandt, Hoofdstraat 111
Aanwezig	Mw. Wouters (namens het Rijk), dhr. Eikenaar (Provincie Groningen), dhr. Munnikma (Midden – Groningen), dhr. Hiemstra (Appingedam), dhr. Beukema (Delfzijl), dhr. Michels (Winsum), dhr. Van Der Schaaf (Groningen), mw. Van Beek (Eemsmond), dhr. Wiersma (De Marne), dhr. De Vries (Ten Boer) en dhr. Rodenboog (Loppersum), mw. Boelens (NCG) en dhr. [redacted] (10)(2e) (NCG, verslag).
Afwezig	Mw. Van Lente (Bedum).

1. Opening en mededelingen

2. Verslag Bestuurlijke Stuurgroep 25 januari 2017

Het verslag zal worden nagezonden waarna er schriftelijk op gereageerd kan worden.

3. Lumpsum

Munnikma (Midden-Groningen):

- De voorgestelde verdeling van de zes miljoen staat niet ter discussie, die is akkoord.
- Wel vragen we aandacht voor de hoogte van het bedrag: er is tien miljoen of meer nodig.

Beukema (Delfzijl)

- Akkoord met de voorgestelde verdeling.
- Ook vanuit Delfzijl: er is meer geld nodig voor de opdracht waar we voor staan. We maken meer kosten, de gemeente Delfzijl past nu veel geld bij.

Van Beek (Eemsmond), Van der Schaaf (gemeente Groningen) en Wiersma (De Marne) ondersteunen voorgaande sprekers.

NCG:

- Het voorliggende voorstel is akkoord.

Nationaal Coördinator
Groningen

Ons kenmerk
NCG / 18041618

- Aan de 'Wiebes-tafels' is het beroep dat op de gemeenten wordt gedaan, ook onderwerp van gesprek. De NCG zal daar deze oproep vanuit de gemeenten overbrengen.

4. MJP-brief Addendum

Inleiding NCG:

- Inmiddels zijn reacties ontvangen van betrokken gemeenten t.a.v. de informatieronde die heeft plaatsgevonden (mandatering NCG).
- Nu ligt voor: de brief over uitgangspunten Q2 en doorkijk eventueel Q3 en Q4.

Eikenaar (Provincie Groningen):

- Een formele reactie volgt: in onze reactie zal worden aangegeven dat voortgang nu, in Q2, prima is. Wel maken we daarbij de opmerking dat we ook bezig zijn met een andere aanpak en die twee mogen elkaar niet bijten. Geen dingen doen die dat in de weg staan. Ander punt: waardesprong, wordt nu verwezen naar eerder bestuursakkoord. Ik heb daar een andere uitleg bij en pleit voor aanpassing van dit punt.
- In algemene zin: zorgen over de huidige aanpak. Halen we ons niet enorme problemen op de hals? Oppassen voor een 'vastloper', we moeten de goede dingen doen als bestuurders. Het is niet een politiek probleem dat je 'weg kan managen'.
- Ook richting het ministerie: bij een andere aanpak hoort een plus. Als we dat niet kunnen realiseren, dan kunnen we het beter houden bij de aanpak zoals die nu is.

Hiemstra (Appingedam)

- Graag in dezelfde lijn als Eikenaar reageren. Appingedam stemt in met de adressen voor Q2, sluit me aan bij brief Loppersum. Dit is ook het signaal van gemeenteraad: niet langer wachten, doorgaan met versterking.
- De 'plus', duurzaamheid et cetera, ook meenemen.
- Nu niet stoppen, want je weet niet wat je ervoor terug krijgt.
- De normering vastklikken: daar hebben we heldere afspraken over gemaakt.
- Verbeterslagen zijn mogelijk: dit aan de bestuurlijke tafel bespreken. Dit moet landen in het lopende versterkingsprogramma.
- Gemeenteraad van afgelopen maandag: 1. Gewekte verwachtingen t.a.v. middelen en de mogelijkheden (zorg daarover). 2. We moeten door, niet stoppen.

Munniksma (Midden-Groningen):

- De Groninger overheden hebben een gezamenlijk standpunt. De al verzonden brief van Loppersum komt in grote mate overeenkomt bij brief die we gezamenlijk zullen indienen.

Michels (Winsum):

- Sluit zich hierbij aan.

Nationaal Coördinator
Groningen

Ons kenmerk
NCG / 18041618

Beukema (Delfzijl):

- Sluit zich aan bij voorgaande sprekers.
- Positief dat in het stuk aandacht is voor twee zaken:
 1. Helder dat randvoorwaarden nog niet vervuld zijn (bestuurlijke Wiebes-tafels)
 2. Stellingname t.a.v. NAM is duidelijk.
- Sluit me aan bij de gemaakte afspraken over normering.
- Graag t.b.v. besluitvorming Q3Q4: meer inzicht in verloop van stuwmeer engineering. We moeten niet alleen maar stuwmeren vergroten.
- Benieuwd naar feitelijke aanwezigheid van marktcapaciteit? De markt lijkt erg optimistisch.

Wouters (Rijk):

- Het standpunt van het Rijk is mede gebaseerd op signalen uit de regio, indringende signalen zoals de minister die heeft ervaren: hinder, last, ongerustheid, ongemak van de huidige versterkingsoperatie.
- Minister ziet de grote voorraden en de lange periode tussen moment inspectie en het potentiële moment van uitvoering. Er ligt een berg engineeringwerk.
- Er is een indringende oproep gedaan om vooral de oorzaak weg te nemen: gaswinning. Minister neemt dit ter harte en is daarmee aan het werk. Dit is ook aan de Kamer toegezegd, dat hij hierop terug komt. Nu zijn we bezig met de ramingen, scenario's t.a.v. nieuwe winningsniveau. Naar verwachting is er eind maart meer duidelijkheid daarover.
- Vervolgens wil de minister met experts en de regio, met die kennis aan boord, het gesprek aangaan: kijken wat dit betekent voor de versterkingsopgave en ook de versterkingsaanpak. Nieuwe winningsniveaus kunnen nieuwe inzichten opleveren, gaan we vanuit.
- Dat zullen ook de huidige batches doen. De huidige batches worden op 2017 doorgerekend, dat zal ook meer informatie opleveren tegen de zomer. Dat kan ook in dat gesprek op tafel.
- Daarom is ons standpunt om de inspecties voor Q2 wel door te laten gaan, maar dat te doen tegen een niet-vastgeklikte norm. De inspecties wel doen op de norm 2017, maar dat niet voor de hele keten vastklikken. Niet voor de engineering en niet voor latere versterkingsmaatregelen. Het is verstandig om de komende tijd, stapsgewijs alle relevante feiten op een rijtje te zetten. Hierover helder communiceren met de mensen die het aangaat.
- Dus de geplande bezinningsmomenten, in de volle breedte van de discussie, een kans geven.

Hiemstra (Appingedam)

- Twee elementen zijn onacceptabel, met deze elementen zal ik niet instemmen:
 1. We gaan niet als regio over normering praten met de minister. Hier zijn heldere afspraken over gemaakt (KNMI, NEN, et cetera) in het Nationaal Bestuurlijk Overleg (NBO) en de Meerjarenprogramma's (MJP).
 2. We gaan niet tornen aan de norm 2017 voor Q2. Dit is staand beleid, hier niet van afwijken. Ook t.a.v. helderheid voor bewoners, zij zijn geïnformeerd: inspecteren plus versterken op die norm 2017.

**Nationaal Coördinator
Groningen**

Ons kenmerk
NCG / 18041618

Eikenaar (Provincie):

- Déjà vu. Dit is voorsorteren door de minister op wat zal gebeuren. Dit is vaker gedaan, maar toen niet uitgekomen (drie jaar lang). Ik wil niet speculeren: niet uitgaan van verwachtingen, maar uitgaan van feiten.
- Experts gaan niet helpen. Er zijn altijd over een half jaar nieuwe inzichten. Dit is een excuus om te blijven wachten, te blijven uitstellen.
- We moeten nadenken aan bestuurlijke tafel over de andere aanpak, hoe anders omgaan met maatschappelijke opgave. De uitdaging is om bewoners het als een kans te laten zien, als een toekomstperspectief. De uitdaging is niet: hopen dat het meevalt.
- Ik heb nog geen signalen dat het meevalt, ik zie in het SodM-rapport geen aanwijzingen daarvoor. Als op enig moment blijkt dat er geen versterking nodig is, dan is het wat mij betreft feest. Maar tot die tijd, is er niks anders.
- Het is prima om praktisch kijken en geld te besparen: dat geld wel inzetten voor het verbeteren van de versterkingsaanpak.
- Dit gaan we niet doen, we gaan niet speculeren.

Michels (Winsum):

- Ongelukkig moment, gezien de recente Zeerijp-beving: de stabilisatie, na afname van de winning, lijkt nog niet het geval. Dit is een voorschot op een theoretische discussie.
- Argument 'we geven mensen duidelijkheid' : dat doen we nu juist. Dat niet open laten, dat creëert onduidelijkheid. Dit hebben we ook zo afgesproken.

Van der Schaaf (gemeente Groningen):

- Eens met vorige sprekers. Toevoeging: 'onrust versterkingsopgave' is geen argument. Op deze manier maak je het juist groter; dit is zig-zag gedrag van overheid.

Van Beek (Eemsmond):

- stemt in met voorgangers.

Wouters (Rijk):

- Inspecteren met 2017 norm , dan in openheid het vervolg vormgeven.
- Enorme tijd tussen inspectie, doorrekenen en daadwerkelijk tot versterking komen. Gezien de voorraad: gaat jaren duren voordat de mensen aan de beurt zijn.
- Andere zaken gebeuren. Dat met elkaar in van verband brengen, vanaf nu. Die opening creëren. Versterkingsoperatie die past bij de opgave. En een vorm die Groningen toekomst geeft. De minister vraagt om ruimte.
- Op korte termijn het gesprek voeren.
- Ook zo toelichten aan bewoners, deze context: we werken met bewegingskaarten die onder invloed staan van besluiten die nog genomen gaan worden.

Nationaal Coördinator
Groningen

Ons kenmerk
NCG / 18041618

Reactie NCG:

- Het lijkt soms wel een kwestie van terminologie, maar geen misverstand: ook ik wil graag een verbetering en plus op datgene wat er nu mogelijk is.
- Met alleen geld voor versterking komen we er niet. Dus ten eerste: combineren van middelen. En ten tweede: het gesprek over geld is nog niet afgerond. Voorbeeld van Opwierde-Zuid toont de noodzaak aan.
- Het standpunt inclusief kaders zijn vastgesteld door de ministerraad in december 2017 (inclusief waardesprong) in de MJP-brief.
- De voorliggende stukken zijn dusdanig geformuleerd, dat deze ruimte bieden. Zie pagina 3 onderaan en pagina 4 bovenaan: 'als we tot conclusies komen', 'gegevens over risico'.
- We hebben politiek-bestuurlijk vastgelegd hoe we omgaan met normering. KNMI risicokaart, NEN-commissie, normen vastklikken.
- Er zijn 4500 versterkingsadviezen met als norm NPR 2015 en tegen deze zomer 5000 met NPR 2017. De NPR 2015 geeft niet dezelfde uitkomsten als NPR 2017.
- Zou je kunnen versnellen? Het antwoord is: ja. Afweging maken in plaats van rekenen.
- Probleem is: afspraken nakomen. En er is al gecommuniceerd.
- Andere boodschap in Q3Q4 kan, er is op beide dimensies ruimte voor het besluit Q3Q4.
- Gezien de hier gemaakte opmerkingen, raadt de NCG de normale procedure aan: dus geen schriftelijk NBO maar een fysiek NBO organiseren.

Hiemstra (Appingedam):

- Er liggen afspraken. Als de Minister hier onderuit wil, mag minister dat uitleggen. Hierin staat hij alleen.
- Niet uitgaan van verwachtingen. De wijze van normstelling is afgesproken (KNMI, NEN) en hieraan vasthouden; geen hellend vlak opgaan.

De Vries (Ten Boer):

- Graag benadrukken: vanuit de regio is er geen behoefte aan een fysiek NBO.

Eikenaar (Provincie):

- Eens met burgemeester Hiemstra.
- Het is een herkenbaar patroon, uitgaan van verwachtingen. De NAM zei ooit: 100 woningen moeten versterkt. Minister kan beter niet uitgaan van verwachtingen.
- Dit levert alleen meer onrust op.
- We moeten spreken over de plus (duurzaamheid, levensloop).
- We moeten komen tot een goede aanpak, met de bewoner centraal.

Wouters (Rijk):

- De bestuurlijke stuurgroep is er niet alleen om te accorderen. Niet even schriftelijk afdoen, ook het gesprek voeren over de inzet Q2.
- Stapsgewijs werken: we hebben niet voor niets, nog niet het hele jaar vastgelegd. Er is bewust besloten tot een stapsgewijze aanpak.

Nationaal Coördinator
Groningen

Ons kenmerk
NCG / 18041618

- Op basis van het nieuwe winningsscenario verwachten we nieuwe inzichten t.a.v. versterkingsoperatie .
- De operatie duurt jaren, dus moet je zorgvuldig naar mensen toe zijn. Het zijn bewegende panelen; hier het goede gesprek voeren.
- We gaan niet morrelen aan veiligheidsnormen. Wel: verstandig omgaan met alle feiten en inzichten. Er komen nieuwe feiten aan (inzet kabinet winningsniveau).
- Eens met een fysiek NBO: bestuurlijk gesprek in plaats van schriftelijk proces is verstandig.

Beukema (Delfzijl):

- Heeft behoefte om de achterban consulteren: dit nog met de oude raad bespreken. Als burgemeester sta je in de klei en moet je zaken uit kunnen leggen aan inwoners.
- Stelt voor een ordentelijke procedure te volgen. Deze discussie kan ook in de volle openbaarheid gevoerd worden.

NCG:

- NCG komt met een voorstel voor een fysiek NBO voor 20 maart.

5. Actualisatie NPR

Dhr. Beukema (Delfzijl):

- Is het bekend hoe de NPR 2017 er precies uit gaan zien en wat het betekent voor de planning van de inspecties die geëngineerd moeten worden?

NCG:

- Op dit moment wordt er gerekend met de groene versie. Deze resultaten worden voor de zomer verwacht. De NPR wordt in het najaar omgezet naar de witte versie.

De heer Van der Schaaf (Groningen):

- Is er al wat bekend over het al dan niet opnemen van de NPR in het bouwbesluit?

NCG:

- Door het kabinet (ministers Wonen en EZ) is per brief aan de Tweede Kamer aangegeven dat het kabinet voornemens is, om dit om te zetten in het bouwbesluit. Het ministerie van BZK is nu hiermee bezig, de sondering zou in het najaar beginnen (loopt via Brussel). Wellicht is het mogelijk om dit op 1 januari 2019 te doen. Het is een erg krap tijdpad.

6. Verslag Critical Review PGA-kaarten

Mw. Wouters (Rijk):

Nationaal Coördinator
Groningen

Ons kenmerk
NCG / 18041618

Het zou goed zijn om dit onderwerp inhoudelijk aan te snijden in deze setting en hierover van gedachten te wisselen. Ook ten behoeve dan de gesprekken die nu gevoerd worden.

NCG:

De NCG zal dit gaan agenderen (voor de volgende stuurgroep op 19 april). Goed om hier scherp in te zijn: de critical review is een discussie tussen wetenschappers, de PGA-kaarten krijgen we aangereikt.

7. Resultaten marktconsultatie

NCG:

- Er is de neiging om alles per project te doen. Van veel aannemers komt de vraag in hoeverre zij over een reeks van jaren werk hebben als zij zich aan Groningen verbinden. Op deze vraag moet goed geanticipeerd worden met een brede strategie.

8. Infrastructuur

NCG:

- Er heeft een uitgebreide discussie plaatsgevonden met bestuurders op het gebied van infrastructuur (gedeputeerde, Prorail, waterbedrijf, waterbeheerders). Dat heeft geleid tot het vergelijkend rapport met een groot aantal aanbevelingen om tot prioriteitsstellingen.
- Een struikelblok hierin is dat er geen norm is voor infrastructuur zoals dat wij wel een NPR hebben voor woningen. Ook voor de BRZO-bedrijven is er een norm. Voor het tussenliggende gebied is normloos. De NEN-commissie is van mening dan de NPR gebruikt wordt op een verkeerde manier omdat deze alleen maar geschreven is voor woningen (niet voor een weg of buisverbinding).
- Grote spelers zoals Rijkswaterstaat kunnen hiermee uit de voeten, maar daarnaast zijn er (kleinere) gemeenten die daar meer moeite mee hebben. Voordat de gemeenten akkoord gaan met de prioriteitsstelling, willen zij eerst eigen ervaring opdoen. Afgesproken is dat, voordat er verdergegaan wordt met de systematiek van prioriteitsstelling, er eerst een aantal pilots worden gedraaid om te kijken wat de meerwaarde van de methodiek in de praktijk is. Die gesprekken zijn momenteel gaande. Er komen drie gerichte onderzoekpilots in het gebied op infraprojecten. Met twee gemeenten en het waterbedrijf zijn daar inmiddels afspraken over gemaakt.
- Dit is de reden dat de stuurgroep infra nog niet akkoord ging met het rapport

Dhr. Hiemstra (Appingedam):

- Tijdens de discussie met de bestuurders van infra ging het ook over veiligheid, bijvoorbeeld een openstaande brug op het moment dat men een gebied moet verlaten.

NCG geeft aan dat dit punt meegenomen zal worden.

Nationaal Coördinator
Groningen

Ons kenmerk
NCG / 18041618

9. Rapportage Koopinstrument

NCG, stand van zaken dinsdag 6 maart 2018:

- De nieuwe regeling is geopend: 70 aanmeldingen, waarvan 55 gelegen in het gebied (binnen de 0,2 pga). Dat is een lager aantal aanmeldingen dan de vorige ronde. De 8 woningen die de vorige keer niet mee konden doen, staan in deze ronde vooraan in de rij.
- De revolverendheid begint te werken: 14 panden zijn inmiddels verkocht, dit geld kan ingezet worden voor het jaar 2019. Het effect van een aantrekkende woningmarkt wordt ook gezien.
- Met deze regeling worden de knelpunten in de kern van het binnengebied aangepakt, conform het advies van de TU Delft. De knelpunten lijken nu af te nemen. De discussie over een bredere garantieregeling gaan we nog voeren (bedrag en gebied dat het bestrijkt). Overigens is de indruk dat 80% van de mensen verhuist binnen het gebied. Het idee dat men het gebied verlaat na verkoop, blijkt niet uit de proef.

Mw. Van Beek (gemeente Eemsum):

- Een garantieregeling werkt ook voor mensen die van buiten het gebied naar 'binnen' verhuizen.

De heer Eikenaar:

- Wanneer er zich situaties voordoen die zich in een normale situatie ook zou voordoen, dan is een garantieregeling qua argumenten logischer om te doen (aantrekkende kracht).

De heer Rodenboog (Loppersum):

- Wat is de stand van zaken van het woningbedrijf?

NCG:

- Er wordt nog steeds met de Stichting Proef Koopinstrument (SPKI) gewerkt. Alle besluiten van alle betrokken ministers zijn positief. De rekenkamertoets is uitgevoerd. Op nationaal niveau is alles uitgevoerd. Het wachten is nu op groen licht vanuit Brussel. De eerste informele ronde is positief verlopen, maar het wachten is op de formele bevestiging.
- Dit komt terug in de stuurgroep.

10. Gronings Perspectief

Dhr. Van Der Schaaf (Gemeente Groningen):

- Wat opvalt is dat de NCG met de RUG in gesprek wil gaan om te komen tot een multidisciplinaire aanpak. Vanuit de Veiligheidsregio (GGD) is er ook een onderzoek gaande. Het is goed om ervoor te waken dat er niet teveel vanuit de veiligheidshoek komt. Kijk ook naar welzijnsorganisaties, sociale organisaties en dergelijke om hen ook een nadrukkelijke plek te geven.

Nationaal Coördinator
Groningen

Ons kenmerk
NCG / 18041618

Dhr. Eikenaar (provincie Groningen):

- Kijk goed naar de aanpak waarbij er meer mogelijkheden zijn om mensen hun eigen leefomgeving vorm te laten geven en daar ook invulling aan te geven. Dan ben je ook preventief bezig. Het rapport zou breder getrokken moeten worden dan dat het alleen maar om de gezondheid gaat. Kijk ook goed naar waar de gezondheidsproblemen vandaan komen.

Dhr. Michels (Gemeente Winsum):

- In navolging op de woorden van de heer Eikenaar raad ik aan om gebruik te maken van bestaande gebiedsstructuren die er op dit vlak zijn. Er zijn al diverse teams actief in de gemeenten. Zet er geen nieuw organisatiemodel overheen.

NCG:

- Om misverstanden te voorkomen: dit is de uitkomst van gesprekken met een platform. GGD en RIVM doen alleen het onderzoek, niet de concrete uitvoering.
- Er moet nog een slag gemaakt worden, de verbinding leggen. De huisarts is bijvoorbeeld belangrijk; hoe organiseren dat de verbinding daarmee gelegd wordt door welzijnsorganisaties et cetera?
- Het onderzoek laat ook zien dat mensen niet steun zoeken in het formele circuit, maar bij familie/buren.
- Gemeenten zijn aan zet, vandaar dat daar ook in de lump sum aandacht voor is gevraagd.

11. Evaluatie Bedrijven Adviespunt Bodembeweging

De documenten worden ter kennisneming aangenomen.

12. Kwartaalrapportage Q4

De documenten worden ter kennisneming aangenomen.

13. Stand van zaken tiltmeters

Toelichting NCG:

- De projectleider is inmiddels gestart.
- De tiltmeters kopen is relatief eenvoudig, maar het gaat er om de data goed te analyseren. Hier spelen praktische zaken. Een probleem is dat StabiAlert, het bedrijf achter de tiltmeters, de NCG geen data beschikbaar kan stellen omdat de NAM daar nog geen akkoord voor heeft gegeven. De eerder gedane projecten met tiltmeters zijn inmiddels gestopt. Een aantal locaties kan gevonden worden; daar moeten ook de andere meetmethodes worden toegepast, zodat deze met elkaar vergeleken worden en de toegevoegde waarde van tiltmeters bekeken kan worden. De data moeten openbaar toegankelijk gemaakt worden.
- Rond 14 maart is er een bijeenkomst waarin de gemeentelijke overheden, de maatschappelijke organisaties en de provincie zijn uitgenodigd. Dit gaat over

Nationaal Coördinator
Groningen

Ons kenmerk
NCG / 18041618

het vaststellen van het doel en de inrichting van de proef, het vaststellen van de meetlocaties van de sensoren, de verdere voorbereiding etc.

14. Terugkoppeling stuurgroep erfgoedprogramma

Dhr. Eikenaar (provincie Groningen):

- In de stukken mis ik de discussie over wie de definitie bepaalt over wat het karakter van een dorp is? Wat blijft er staan? Deze vraag kan overigens breder getrokken worden in het kader van de versterking. Hoe gaan we met een gemeenschap en de keuzes in die gemeenschappen om?

NCG:

- Dit is een vraag aan gemeenten, die bepalen wat karakteristiek is
- Daarnaast deze discussie onderling als bestuurders voeren in de Bestuurlijke Stuurgroep.
- De NEN-cie is ook gevraagd. Als de NEN-commissie het er mee eens zou zijn dat een monument in zijn kracht zetten (onderhoud op orde) een alternatief zou zijn voor versterking, dan zou een belangrijke vervolgstap gezet zijn (middelen voor versterking). Dan ook monitoren.

15. Mededelingen

a. Voortgang uitvoering door de NCG

Geen mededelingen

b. Voortgang versterken

Geen mededelingen

c. Verslag Maatschappelijke Stuurgroep 7 december 2017

Het verslag wordt ter kennisgeving aangenomen.

d. Kennistafel Bouwen en Versterken / weerbaarheid en welzijn

Het verslag wordt ter kennisgeving aangenomen.

16. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen vragen. De voorzitter sluit de vergadering. De volgende vergadering van de Bestuurlijke Stuurgroep vindt plaats op 19 april in het gemeentehuis van Midden – Groningen te Hoogezand.